

ВПЛИВ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ НА ФІЗИЧНУ АКТИВНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Дзензелюк Дмитро Олексійович,

*доцент кафедри соціально-реабілітаційних технологій
Житомирського економіко-гуманітарного інституту Університету «Україна»*

Костюченко Євген Ярославович,

*студент 2 курсу спеціальності «Соціальна робота»
Житомирського економіко-гуманітарного інституту Університету «Україна»*

Канділов Ігор Юрійович,

*Житомирський національний агроекологічний університет
DDzenzeluk@gmail.com*

***Анотація.** В тезах представлені висновки науково-дослідної роботи вітчизняних науковців в оцінці рівня рухової активності, фізичного розвитку, фізичної підготовленості, стану здоров'я. Наведені основні нормативно-правові документи, які регулюють галузь з фізичного виховання, фізичної культури і спорту та вплив їх на мотиваційно-ціннісне ставлення до занять фізичними вправами.*

***Annotation.** The thesis presents the conclusions of the research work of domestic scientists in the assessment of the level of physical activity, physical development, physical fitness, health. The basic normative-legal documents regulating the field of physical education, physical culture and sports and their influence on motivational-value attitude to physical exercises are given.*

Збільшення навчального навантаження та інтенсифікація педагогічного процесу у закладах вищої освіти України пов'язані із забезпеченням психофізичної готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності. Фізичне виховання є невід'ємною складовою вищої освіти, спрямованою на формування гармонійно розвинутого сучасного фахівця в умовах раціонально організованої рухової активності [2].

Не дивлячись на це, Г. П. Грибан [1], А. В. Магльований [6], та інші вчені вказують, що за останні роки рівень фізичного розвитку, здоров'я та фізичної підготовленості студентів закладів вищої освіти суттєво погіршився, більшість із них мають відхилення у стані здоров'я. Причому низький рівень здоров'я та фізичної підготовленості студентської молоді зумовлений: низьким рівнем фізичного розвитку і здоров'я випускників закладів загальної середньої освіти; відсутністю достатнього інтересу, мотивів та потреб у студентів до традиційних занять із фізичного виховання; недостатньою оздо-

ровчою та прикладною спрямованістю засобів фізичного виховання; умовами навчання у сучасних закладах вищої освіти, що характеризуються збільшенням обсягу навчального навантаження, низьким руховим режимом студентів і способом їх життя.

Враховуючи вище наведене, виникла термінова необхідність у перебудові системи фізичного виховання, насамперед у ЗВО, яка за короткий період історичної самостійності накопичила велику кількість нерозв'язаних проблем.

Аналіз літературних джерел та нормативних документів показав, що з 1991 року система фізичного виховання в Україні перебувала у глибокому кризовому стані і не могла задовольнити потреб фізичного розвитку і фізичної підготовленості молоді [4, 7]. Процес викладання фізичного виховання у перші роки незалежності України носив застійний характер. Скорочувалася кількість викладачів і годин, відведених для обов'язкових і факультативних занять, збільшувалася кількість хворих студентів, у ряді вишів майже перестали функціонувати спортивні клуби і секції, кількість змагань і виділених коштів на придбання спортивного інвентарю зменшувалася. Багато провідних українських фахівців у галузі фізичного виховання і спорту змінили професію, виїхали працювати за кордон. Скорочувалися ставки голів спортивних клубів, тренерів-викладачів із видів спорту, припинялося фінансування. Цим завдавалося не виправданого удару по рівню здоров'я студентів та якості навчально-виховної і спортивної роботи у ЗВО України [5, 3].

Критична ситуація, обумовлена станом здоров'я населення, стала передумовою розробки й ухвалення у 1998 році Цільової комплексної програми «Фізичне виховання — здоров'я нації», де сказано: «Майже 90% дітей, учнів і студентів мають відхилення у стані здоров'я, понад 50% — незадовільну фізичну підготовку».

Перші кроки до реформування системи фізкультурно-оздоровчої освіти в Україні були зроблені з прийняттям Закону «Про фізичну культуру і спорт». У Законі визначено, що «Фізична культура у сфері освіти має на меті забезпечити розвиток фізичного здоров'я учнів та студентів, комплексний підхід до формування розумових і фізичних здібностей особистості, вдосконалення фізичної та психологічної підготовки до активного життя тощо».

Проблема збереження здоров'я молоді у загальноукраїнському масштабі є однією із ключових проблем формування вітчизняних основ програмно-нормативного забезпечення фізичного виховання і може вирішитися за рахунок впровадження сучасних навчальних

програм, які б забезпечували вимоги держави щодо гармонійного розвитку, фізичного та психічного здоров'я студентської молоді з урахуванням недоліків попередніх законів та програм.

Дані нормативні документи мали негативний вплив на рівень фізичної підготовленості, фізичного розвитку, функціонального стану студентської молоді та систему фізичного виховання в цілому. Більшість учених вважає, що відсутність аналогічної за змістом дисципліни у структурі навчальних планів західних університетів ще не є підставою для вилучення фізичного виховання з навчальних планів ЗВО України. Копіювання навчальних планів провідних європейських університетів, ігнорування рівня сучасного матеріально-технічного забезпечення ЗВО України може не лише зашкодити розвитку фізичного виховання у вищій школі, а й дискредитувати в Україні ідею західноєвропейського освітнього простору.

Отже, недосконала соціальна підсистема є гальмом у розвитку педагогічної підсистеми, знижує її ефективність та не виправдовує матеріальних затрат, укладених в її економічне забезпечення. Таким чином, сучасна система фізичного виховання має потребу у зміні методологічного підходу до оздоровлення студентів та вимагає від викладачів здійснювати правильний вибір і реалізовувати ефективний підхід з урахуванням інтересів, потреб кожного студента.

Список використаних джерел

1. Грибан Г. П. Удосконалення організації і проведення навчальних занять зі студентами спеціальної медичної групи / зб. наук. пр. за матеріалами V Всеукр. наук.-практ. конф. «Проблеми сучасної валеології, фізичної культури та реабілітації». Херсон, 2011. С. 97–101.
2. Дзензелюк Д. О. Методика розвитку рухових якостей студентів закладів вищої освіти засобами боротьби самбо : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 13.00.02 «Теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я)» / Дзензелюк Дмитро Олександрович; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. — Київ, 2019. — 23 с.
3. Дзензелюк Д., Грибан Г. Причини низької фізкультурно-спортивної активності студентів у навчальному процесі // Молода спортивна наука України. Львів, 2003. Т.2. С. 219–222.
4. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2006 р. // Інформац. зб. Міністерства освіти України. 2006. С. 9–15.
5. Козіброцький С. П. Програмно-нормативні основи фізичного виховання студентів (історико-методологічний аналіз) : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. наук з фіз. вих. і с. : спец. 24.00.02. «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Львів, 2002. 16 с.

6. Магльований А. В., Шимечко І. М., Боярчук О. М. Динаміка показників фізичного здоров'я студентів, які займаються силовими видами спорту // Науковий журнал «Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту». Харків, 2011. № 1. С. 80–83.
7. Про Вищу освіту : Закон України затв. 01.07.2014 р.